

Mzda, zložky mzdy, odvody zamestnávateľa a zamestnanca, daň z príjmu zo závislej činnosti

Vypracoval: Ing. Daniela Hovoričová
poradca pre ekonomiku

Odmeňovanie

➤ odmeňovanie je výsledok vzájomnej dohody oboch zúčastnených strán a každá z nich by mala byť uspokojená

obojustranne sa naplňajú:

❖ **stimulačné podnety** – mzda, plat, uspokojenie s prácou, spoločenské postavenie, osobný vplyv, pochvala, pokarhanie, trest, pracovné podmienky a pod.

❖ **motivačné podnety** – uspokojovanie svojich potrieb a potrieb zamestnávateľa, záujmov, ideálov, hodnôt a pod.

Mzda – ako cena práce

- mzdou je peňažné plnenie, alebo plnenie peňažnej hodnoty (naturálna mzda) poskytovaná zamestnávateľom zamestnancovi za odvedenú prácu.

Prečo?

pretože „**očakávanou hodnotou pre zamestnávateľa je zhmotnenie mnou vykonanej práce a mojím očakávaním je naplnenie osobných potrieb v rôznych životných situáciách**“.

- na to všetko dohliada:

- Zákonník práce
- Zákon o minimálnej mzde
- Zákon o kolektívnom vyjednávaní
- Zákon o verejnej a štátnej službe

Mzdové formy

➤ v mzdovej praxi sa používa celá paleta mzdových foriem a ich modifikácií, najbežnejšie **nárokovateľné** formy sú:

- Časová mzda
- Úkolová mzda
- Podielová mzda
- Kombinovaná mzda
- Zmluvná mzda
- Naturálna mzda

➤ za mzdu sa **nepovažuje**:

- Náhrada mzdy
- Odchodné, odstupné
- Cestovné náklady
- Príspevky zo sociálneho fondu
- Náhrada za pracovnú pohotovosť

➤ okrem riadnej mzdy môže zamestnávateľ stimulovať zamestnancov aj tzv. doplnkovými formami mzdy a tie sú **nenárokovateľné**:

- Prémie, odmeny
- Osobné hodnotenie
- Podiely na hospodárskom výsledku

Pracovný čas, dovolenka a dočasná pracovná neschopnosť

- pracovný čas určuje zamestnávateľ
- prácu nadčas určuje zamestnávateľ
- dovolenku určuje vek, zákon a zamestnávateľ
- DPN určuje lekár a zdravotný stav

Typ dovolenky	Základná výmera dovolenky	Podmienka
Dovolenka za kalendárny rok trvanie pracovného pomeru 60 dní	najmenej 4 týždne do 33 rokov veku	ak má zamestnanec menej ako 33 rokov veku a nemá dieťa do 6 rokov
	najmenej 5 týždňov nad 33 rokov veku	ak má zamestnanec viac ako 33 rokov, alebo má dieťa do 6 rokov
	najmenej 8 týždňov – pedagogické povolania	pedagogickí zamestnanci
Dovolenka za časť kalendárneho roka	1/12 dovolenky základnej výmery za každý odpracovaný mesiac	ak zamestnanec pracoval viac ako 60 dní
Dovolenka za odpracované dni	1/12 dovolenky základnej výmery za každých 21 odpracovaných dní	ak zamestnanec nepracoval viac ako 60 dní
Dodatková dovolenka	základná výmera + 1 týždeň	špecifickí zamestnanci uvedení v § 106 Zákonníka

Nároky zamestnancov počas dočasnej neschopnosti - DPN

- počas prvých **desiatich dní** trvania DPN **náhradu príjmu** počas dočasnej pracovnej neschopnosti, vypláca zamestnávateľ a to prvé tri dni 25 % denného vymeriavacieho základu a od štvrtého dňa 55 % DVZ
- od jedenásteho dňa dočasnej DPN má zamestnanec nárok na **nemocenské** (resp. nemocenskú dávku), ktorú mu vypláca príslušná Sociálna poisťovňa do jej skončenia – max. do 52 týždňov DPN
- **Denný vymeriavací základ** – veličina, ktorou je platená každá DPN a počíta sa ako súčin mzdy a odpracovaného obdobia spravidla jedného roku

Nároky zamestnancov počas dočasnej neschopnosti - DPN

➤ príklad na výpočet náhrady príjmu počas dočasnej PN v roku 2021

Ján je zamestnancom spoločnosti XYZ už od 1.5.2012. Dňa 2.1.2021 bol dočasne uznaným PN, a to až do 31.1.2021. V roku 2020 bola jeho hrubá mesačná mzda vo výške 800 €. Akú náhradu príjmu počas dočasnej PN mu zamestnávateľ vyplatí v roku 2021?

Denný vymeriavací základ (DVZ) = $(800 \text{ €} \times 12 \text{ mesiacov}) / 365 \text{ dní} = 26,3013 \text{ €}$

Náhrada príjmu počas dočasnej PN =

- 1. – 3. deň, (2.1.2021 až 4.1.2021) : 25 % z DVZ = $(25 \% \text{ z } 26,3013) \times 3 \text{ dni} = 19,73 \text{ €}$,
- 4. – 10. deň, (5.1.2021 až 11.1.2021) : 55 % z DVZ = $(55 \% \times 26,3013) \times 7 \text{ dni} = 101,26 \text{ €}$

T.j. spolu náhrada príjmu počas dočasnej PN = 120,99 €. Ak by dočasná PN trvala viac ako 10 dní, t.j. 11-ty deň a viac, Sociálna poisťovňa by vyplatila zamestnancovi nemocenské vo výške 55% z denného vymeriavacieho základu za každý jeden kalendárny deň max. do 52 týždňov

Zrážky zo mzdy

➤ bez písomného súhlasu zamestnanca a prednostne:

poistného na SP, preddavkov poistného na verejné ZP, nedoplatku z ročného zúčtovania preddavkov na ZP, príspevku na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré platí zamestnanec, zrážky preddavku na daň alebo dane, nedoplatku preddavku na daň, daňového nedoplatku, nedoplatku, ktorý vznikol zavinením daňovníka na preddavku na daň a nedoplatku z ročného zúčtovania preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti

➤ bez písomného súhlasu zamestnanca po prednostných:

preddavok na mzdu, ktorý je zamestnanec povinný vrátiť, sumy postihnuté výkonom rozhodnutia nariadeným súdom alebo správnym orgánom, peňažné tresty a pokuty, ako aj náhrady uložené zamestnancovi vykonateľným rozhodnutím príslušných orgánov, neprávom prijaté sumy dávok SP, štátnych sociálnych dávok, dávok v hmotnej núdzi a iné štátne dávky, nevyúčtované preddavky cestovných náhrad a ostatné náhrady na ktoré zamestnanec stratil nárok alebo mu nárok nevznikol

➤ bez písomného súhlasu zamestnanca - exekúcie:

podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekútor určí tzv. výkon exekúcie zrážkami zo mzdy zamestnanca. Pri výpočte zrážok sa vychádza z princípu tzv. tretinového systému. V praxi to znamená, že od čistej mzdy sa odpočíta základná nepostihnuteľná suma a rozdiel tvorí zvyšok čistej mzdy, ktorý sa zaokrúhli na eurocenty smerom nadol na sumu deliteľnú tromi.

➤ iba s písomným súhlasom zamestnanca na základe dohody:

mzda na účet, príspevky na stravné, splátky podnikovej pôžičky, manka, škody, ale aj splátky medzi zamestnancom a treťou stranou (FO, PO)

Zdravotné poistenie

- zdravotne poistená musí byť každá osoba s trvalým pobytom na Slovensku. Zdravotne poistený je každý od narodenia až po smrť.
- na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky
- rozlišujeme:
  - ✓ verejné zdravotné poistenie – povinné a dobrovoľné
  - ✓ individuálne zdravotné poistenie – komerčné, neživotné
- platitelia zdravotného poistenia:
  - ✓ Zamestnanci a zamestnávateľia
  - ✓ Samostatne zárobkovo činné osoby
  - ✓ Štát za svojich poistencov
  - ✓ Samoplatitelia za seba

Sociálne poistenie

- sociálne poistenie slúži na ochranu obyvateľov v rôznych životných situáciách. Povinnosť prispievať do sociálneho poistenia vyplýva zo zákona č. 461/2003 Z.z.. a je tvorené na základe kombinácií princípov zásluhovosti, princípov individuálnej zodpovednosti, princípov osobnej participácie poistenca na tvorbe zdrojov a primeranej miery solidarity.
- systém sociálneho poistenia pozostáva zo šiestich samostatných poistných systémov:

- ✓ *Nemocenské poistenie*
- ✓ *Dôchodkové poistenie – starobné a invalidné*
- ✓ *Poistenie v nezamestnanosti*
- ✓ *Garančné poistenie*
- ✓ *Úrazové poistenie*
- ✓ *Rezervný fond solidarity*

Tabuľka odvodov do ZP a SP v roku 2021

	Zamestnanec- hlavný pracovný pomer	Zamestnávateľ- hlavný pracovný pomer	D o PČ a D o VP	Zamestnávateľ' - DoPČ a DoVP	Dohoda o brigádnickej práci študentov	Zamestnávateľ' - DoBPŠ	SZČO
Zdravotné poistenie	4,00%	10,00%	4,00%	10,00%			14,00%
Nemocenské poistenie	1,40%	1,40%	1,40%	1,40%			4,40%
Dôchodkové poistenie-starobné	4,00%	14,00%	4,00%	14,00%	4,00%	14,00%	18,00%
Dôchodkové poistenie-invalidné	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	6,00%
Poistenie v nezamestnanosti	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%			
Úrazové poistenie		0,80%		0,80%		0,80%	
Garančné poistenie		0,25%		0,25%		0,25%	
Rezervný fond solidarity		4,75%		4,75%		4,75%	4,75%
Spolu v %:	13,40%	35,20%	13,40%	35,20%	7,00%	22,80%	47,15%
Minimálne platby povinného poistenia	83,48 €	219,30 €	83,48 €	219,30 €	43,61 €	142,04 €	257,43 €
CELKOM:	302,78 €	302,78 €	302,78 €	302,78 €	185,65 €	185,65 €	257,43 €

Zdaňovanie príjmov zo závislej činnosti

- „Závislá práca je práca vykonávaná vo vzťahu nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca, osobne zamestnancom pre zamestnávateľa, podľa pokynov zamestnávateľa, v jeho mene, v pracovnom čase určenom zamestnávateľom.“
- **základ dane** sú zdaniteľné príjmy znížené o poistné a príspevky, ktoré je povinný platiť zamestnanec
- **uplatnenie nezdaniteľnej časti základu dane u zamestnávateľa**
- **výpočet preddavkov a ich odvod** - preddavok na daň zo zúčtovanej zdaniteľnej mzdy je:
  - 19% z tej časti zdaniteľnej mzdy, ktorá nepresiahne mesačne sumu 3 165,16 eura vrátane a
  - 25% zo sumy prevyšujúcej sumu 3 165,16 eura mesačne
- **daňový bonus u zamestnávateľa**
- **ročné zúčtovanie dane zo závislej činnosti**

Príklad výpočtu miezd a odvodov

Výpočet mzdy	%	Zamestnanec	%	Zamestnávateľ
Základná mzda za odpracovaný čas 9 dní * 7,5 hod * 8,--		540,00		540,00
Osobné ohodnotenie 67,5 hod.x 5,08		342,90		343,00
Odmeny, dochádzkový bonus		19,00		0,00
Platený sviatok		0,00		78,00
Dovolenka = 1 deň * 7,5 hod. * 15,60		98,10		39,00
Hrubá mzda = vymeriavací základ		1 000,00		1 000,00
Zdravotné poistenie	4,00%	-40,00	10,00%	-100,00
Nemocenské poistenie	1,40%	-14,00	1,40%	-14,00
Dôchodkové starobné poistenie	4,00%	-40,00	14,00%	-140,00
Dôchodkové invalidne poistenie	3,00%	-30,00	3,00%	-30,00
Príspevok na poistenie v nezamestnanosti	1,00%	-10,00	1,00%	-10,00
Úrazové poistenie		0,00	0,80%	-8,00
Príspevok na garančné poistenie		0,00	0,25%	-2,50
Príspevok na rezervný fond solidarity		0,00	4,75%	-47,50
Sociálne a zdravotné poistenie celkom	13,40%	-134,00	35,20%	-352,00
Nezdaniteľná časť základu dane = 4511,43 / 12		-375,95		
Základ dane		490,05		
Daň z príjmov (19 %)		-93,11		
Daňový bonus =(1*46,44) + (1*23,22)		69,66		
Čistá mzda = 1000-134-93,11+69,66		842,55		
Náhrada za dočasnú pracovnú neschopnosť (VZ / 365) - 3 dni 25 % - 7 dní 55 %		120,99		
Celkový príjem = čistá mzda zamestnanca		963,54		
Zákonná tvorba sociálneho fondu		0,00		5,30
Mzda na vyúčtovanie (k výplate)		963,54		491,30
Náklady na zamestnanca = úbytok financií			1 575,08	

Vaše otázky...

